

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

Cinsel Taciz Ve Cinsel Saldırığı Önleme İle Cinsel Taciz Ve Cinsel Saldırığı Karşı Destek Birimi Yönergesi

(Başkent Üniversitesi Senatosu'nun 11.09.2025 tarih ve 927/927 sayılı kararı ile kabul edilmiştir)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu yönergenin amacı Başkent Üniversitesi öğrencileri ile akademik ve idari personelini, karşılaşabilecekleri cinsel taciz ve cinsel saldırı olaylarını önlemek amacıyla bilgilendirmek, onlara hukuki, psikolojik ve çeşitli çözüm yolları konusunda destek sağlamak için BÜKÇAM bünyesinde kurulmuş olan Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırığı Önleme ile Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırığı Karşı Destek Biriminin yapısını, görevlerini ve çalışma esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu yönerge, zaman sınırlaması olmaksızın, hem Başkent Üniversitesi kampüs ve diğer birimlerinin sınırları içinde meydana gelmiş her türlü cinsel taciz ve cinsel saldırı eylemlerini, hem de Üniversite öğrencileri ve mensupları ile üniversitede çalışan özel kişi ve işletme personeli arasında Üniversite dışında meydana gelmiş ancak üniversite ortamına taşınan ya da akademik yaşama ve çalışma ortamına etkisi olan cinsel taciz ve cinsel saldırı eylemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Bu yönerge 2547 sayılı Kanununun 14. Maddesine dayanılarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Ceza Kanunu, İş Kanunu, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, CEDAW- Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi başta olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu, insan haklarına dair uluslararası sözleşmeler esas alınarak, Başkent Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırığı Karşı Destek İlkeleri Politika Belgesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu yönergede geçen

- a) **Üniversite:** Başkent Üniversitesi'ni
- b) **Rektör:** Başkent Üniversitesi rektörünü
- c) **BÜKÇAM:** Başkent Üniversitesi Kadın- Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni
- d) **Üniversite birimleri:** Başkent Üniversitesine bağlı enstitüleri, fakülteleri, yüksekokulları, konservatuvarı, araştırma ve uygulama merkezlerini, idari birimleri, sosyal, kültürel ve spor merkezlerini, hastaneleri ve diğer bağlı sağlık birimlerini
- e) **Üniversite mensupları:** Başkent Üniversitesi'nde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik ve idari personel ile öğrencilerini
- f) **Birim/CTS Birimi:** Başkent Üniversitesi Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırığı Önleme ile Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırığı Karşı Destek Birimi'ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve İşleyiş

Organlar

MADDE 5- Birimin organları şunlardır:

- Birim Koordinatörü
- Birim Komitesi
- Temsilciler Komisyonu
- Danışma Kurulu

Birim Koordinatörü

MADDE 6- Birim Koordinatörü, BÜKÇAM Müdürü'nün önerisiyle Başkent Üniversitesi Rektörü tarafından atanır.

Birim koordinatörünün görevleri:

- Birim görevi kapsamındaki cinsel taciz ve cinsel saldırı başvurularını almak, öngörülen ilkelere uygun olarak ilk görüşmeyi yapmak ve başvurusunun özelliğine ve ihtiyacına göre gerektiği durumda CTS komite üyeleri arasından 3-5 kişilik bir destek grubu oluşturmak
- Cinsel taciz ve saldırıya ilişkin eğitim, farkındalık ve destek hizmetlerini planlamak ve izlemek
- Birim Komitesinin toplantı gündemlerini hazırlamak ve raporların tutulmasını sağlamak,
- Birim Komitesi üyelerini toplantıya çağırarak
- Birimde görevli personelin görev dağılımını yapmak, komite üyelerinin işbölümünü organize etmek
- Komisyonu yılda bir kez olağan ve ihtiyaç halinde olağanüstü toplantıya çağırarak
- Hakkında değerlendirme yapılan, karar alınan ve görüş verilen konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışılması ve ilgili tüm bilgi ve belgelerin saklı tutulmasını gözetmek
- Başvuruların yıllık raporunu hazırlayarak Komiteye sunmak
- Yurt içinde ve yurt dışında Birimin faaliyet alanlarına giren konularda gerçekleştirilen toplantı, konferans, panel ve benzeri etkinliklerde Birim'in temsilini sağlamak.

Birim Komitesi

MADDE 7- Birim Komitesi, BÜKÇAM müdürünün önerisiyle Başkent Üniversitesi Rektörü tarafından görevlendirilen 11 üyeden oluşur. Komite üyeleri, toplumsal cinsiyet eşitliği/ kadın çalışmaları alanında akademik ve/veya saha çalışmaları bulunan öğretim elemanları arasından seçilir.

Komitenin görevleri:

Birim Komitesi, Amaç maddesinde yer alan, cinsel taciz ve saldırıyla ilgili önleme, bilgilendirme ve cinsel taciz ve saldırıya karşı destek işlevlerini yerine getirmek üzere:

- Üniversitede cinsel tacize ve cinsel saldırıya karşı farkındalık ve duyarlılık kazanılması için eğitim, tanıtım ve benzeri çalışmalar düzenler ve yayınlar yapar. Söz konusu etkinlikler için Üniversite bünyesinde ya da Üniversite dışından uzman kişi ya da kurumlarla işbirliği yapar, gerekli bağlantıları sağlar.

- b) Birimin görevi kapsamındaki cinsel taciz ve cinsel saldırı başvuruları kendisine iletiildiği takdirde birim koordinatörünü aynı gün içinde bilgilendirir ve şikâyetle ilgili gerekli izlemeyi yapar.

Temsilciler Komisyonu

MADDE 8- Birimin faaliyetlerinin üniversitenin bütün birimlerine ulaşması ve karşılıklı etkileşimin sağlanıp sürdürülmesi amacıyla bir temsilciler komisyonu oluşturulur. Bu komisyonda Üniversitenin bütün fakülte ve yüksekokullarından birer akademik temsilci, idari temsilci ve öğrenci temsilcisi bulunur. Akademik, idari ve öğrenci temsilcilerinin seçimi ve bildirilmesi fakülte dekanlık, anabilim dalları veya yüksekokul ve enstitü müdürlüklerince sağlanır. Birim koordinatörünün çağrısıyla yılda bir defa yapılacak temsilciler komisyonu toplantısında birimin faaliyetleriyle ilgili talep ve karşılıklı geribildirimler geniş kapsamlı olarak değerlendirilir.

Danışma Kurulu

MADDE 9- Birimin faaliyetlerini yürütürken uzmanlıklarından faydalanmak üzere toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın çalışmaları, cinsel şiddet konularında Üniversite bünyesinden ya da dışından, konuyla ilgili sivil toplum örgütleri ve meslek örgütlerinden bir danışma kurulu oluşturulur. Bu kurulda yer alacak isimler BÜKÇAM müdürünün önerisiyle Başkent Üniversitesi Rektörü tarafından belirlenir.

Önleme ve Eğitim Çalışmaları

MADDE 10-

- a) Üniversite, bu yönerge kapsamındaki sorumluluklara sahip olan üniversite çalışanlarına uygun eğitim ve destek sağlamaktan sorumludur.
- b) Üniversitede birimlerinde çalışmak üzere yeni istihdam edilen personel ve üniversite eğitimine yeni başlayan tüm öğrencilere yönelik düzenli aralıklarla eğitim ve farkındalık çalışmaları yapılmasından CTS Birimi Koordinatörü ve CTS Komitesi üyeleri sorumludur.

Başvuru ve Destek Süreci

MADDE 11-

- a) Cinsel saldırı veya cinsel tacize maruz kaldığını veya tanık olduğunu düşünen bireyler, bu yönergedeki düzenlemelerin ihlal edildiğinden emin olmasalar dahi bildirim veya şikâyette bulunabilirler.

Başvuru, Birimin internet sayfasında oluşturulacak başvuru formu doldurularak, Birimin e-posta adresine yazarak, Birim koordinatörü tarafından tutanak altına alınmak üzere şahsen sözlü şekilde, telefon ya da bu yönergede öngörülmemiş başkaca yöntemlerle yapılabilir.

Üniversite birimlerinden herhangi birine ya da akademik veya idari çalışanlara başvuru yapılması halinde bu birim ve kişiler kendilerine gelen başvuruları aynı gün içerisinde Koordinatöre veya Komiteye iletirler.

- b) Her başvuru için Birim tarafından kayıt açılır ve bir kayıt numarası verilir. Kayıt formunda başvuru kimlik bilgileri yer almaz. Takip eden işlemler bu kayıt numarası kullanılarak gerçekleştirilir. Kayıt formu başvurunun tarihini, konusunu ve başvuru taleplerini içerir. Kayıt formuna eklenecek diğer bilgiler başvuru onayına tabidir. Elektronik ortamda yapılan başvurularda da aynı kural geçerlidir.

- c) Başvurunun elektronik ortamda yapılması durumunda, başvurucuya yüz yüze görüşme önerilir. Başvurucunun yüz yüze görüşmek istememesi veya bundan çekinmesi durumunda,

başvurucunun ihtiyaç ve talepleri e-posta yoluyla öğrenilir. Başvurucu, hukuki ve diğer çözüm seçenekleri, bu seçeneklerde izlenen süreçler, bu seçeneklerin her birinin yaratabileceği riskler ve alınması gereken önlemler konusunda Birim tarafından e-posta yoluyla bilgilendirilir. Bu bilgilendirmenin içeriği, Komite tarafından kararlaştırılır.

d) Birime bir başvuru olduğunda veya başvuru alan kişi bunu Birime bildirdiğinde, ilk olarak Koordinatör tarafından başvuran kişi dinlenir. Birim koordinatörü şikâyetin niteliğine göre Birim Komitesi üyelerinden seçilmek üzere 3-5 kişiden oluşan destek grubu oluşturur. Bu destek grubu olayı dinlemek ve/veya başvuruyu değerlendirmek üzere koordinatörün görevlendirmesiyle en geç iki gün içinde toplanır. Başvurunun biçimine ve/veya içeriğine göre bu toplantı başvurucunun mevcudiyetiyle ya da yokluğunda yapılır. Başvurucuya yapılacak destek ve geribildirim içeriği destek grubu tarafından belirlenir.

e) Başvurucuya verilecek destek, başvurunun içeriğine, niteliğine, başvurucunun talebine göre, izlenebilecek hukuki süreç konusunda bilgilendirme, psikolojik destek alması için teşvik etme ve yönlendirme şeklinde olabilir. Başvurucunun öngörülme başkaca bir talebi olursa Komite tarafından değerlendirilip karara bağlanır.

f) Başvuru konusu olay Üniversite dâhilinde bir disiplin işlemine konu olmuşsa, disiplin soruşturmasında Komite üyelerinden bir öğretim üyesinin disiplin komitesi üyesi olarak bulunması Rektörlükçe sağlanır, ya da CTS Komitesi, disiplin dosyasına konuya ilişkin olarak bir rapor sunar.

g) Destek süreçlerinde ilgili taraflarla yapılan görüşme ve yazışmalar gizli tutulur. Bu işlemler ivedilik ve özen ilkeleri gözetilerek en etkin biçimde sürdürülüp sonuçlandırılır. Birim yetkilileri yaptıkları her işlemle ilgili kayıt tutmak zorundadırlar.

h) Cinsel tacizle ilgili temel tanımlar ve Birimin çalışma ilkeleriyle ilgili olarak, Yönergenin ekinde bulunan Başkent Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek İlkeleri Politika Belgesi esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Temel İlkeler

MADDE 12- Cinsel Taciz ve Saldırımı Önleme ile Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimi'nin tüm çalışmalarında aşağıdaki ilkeler esas alınır.

- a. Gizlilik: Üniversite, cinsel taciz iddialarının ele alınmasında, tüm aşamalarda başvuru sahibi kişi ve şikâyet edilen kişinin özel hayatlarının gizliliği ilkesine uygun davranır. Başvurularla ilgili tüm bilgi ve belgeler gizli tutulur, yalnızca gerekli ve yetkili mercilerle paylaşılır. Gizlilik ilkesi, ihtilaf halindeki kişilerin özel yaşamlarıyla ilgili ayrıntıların sosyal ortama taşınmadan çözüme kavuşturulabilmesi açısından önem taşımaktadır.
- b. Tarafsızlık ve Adil Süreç: Birim başvurunun tarafları arasında eşit mesafede durur, hiçbir kişi ve gruba ön yargı ile yaklaşmaz.
- c. Mağdur Odaklı Yaklaşım: Başvurucunun güvenliği, psikolojik ve hukuki destek alma hakkı önceliklidir.
- d. İvedilik ve Özen: Başvurular geciktirilmeden ve titizlikle ele alınır. Üniversite, cinsel taciz iddiaları karşısında, tacize uğrayanın tekrar mağdur edilmesine yol açabilecek ve tarafların insan onurunu zedeleyebilecek her türlü davranıştan kaçınmak ve bu tür davranışların ortaya çıkmasını önlemek hususlarında dikkat ve özeni gösterir. Özellikle cinsel taciz ve saldırı iddialarıyla ilgili başvuru sürecinde bu ilke, mağdurun tekrar mağdur edilmemesini sağlamaya yöneliktir. Cinsel taciz ve saldırı iddialarının üstünü

kapatan, soruşturma açılmasını engelleyen veya yeterince soruşturma yapmayan ilgililer hakkında soruşturma yapılmasını sağlar.

- e. İnsan Hakları ve Eşitlik: Birim Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Ceza Kanunu ve uluslararası insan hakları sözleşmeleri çerçevesinde, toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek çalışır.
- f. Sorumluluk ve Hesap verebilirlik: Birim faaliyetlerinde şeffaflık ve hesap verebilirliği esas alır.

MADDE 13- Asılsız İddialar ve İftira

- a) Cinsel taciz ve cinsel saldırı iddiaları son derece ciddi değerlendirilir. Ancak bu mekanizmaların kötüye kullanılması, iftira amacıyla veya kasıtlı olarak asılsız başvuruda bulunulması, başvuru kişinin haklarını ihlal eden bir eylem sayılır.
- b) Kasıtlı olarak asılsız ve iftira niteliğinde başvuru yaptığı tespit edilen kişiler hakkında, ilgili mevzuat çerçevesinde disiplin işlemleri yürütülür ve gerektiğinde adli mercilere bildirim yapılır.
- c) Bu hüküm iyi niyetle yapılan ancak kanıtlanamayan başvurular için geçerli değildir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değişiklik, Yürürlük ve Yürütme

Gözden Geçirme ve Değişiklik

MADDE 14- Bu yönerge her akademik yıl sonunda Komite tarafından gözden geçirilir. Güncelleme ihtiyacı halinde Rektör'ün onayına sunularak gerekli değişiklikler yapılır.

Yürürlük

MADDE 15- Bu yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- Bu Yönerge hükümleri, Başkent Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Ek : Başkent Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı
Destek İlkeleri Politika Belgesi

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ CİNSEL TACİZ VE SALDIRIYA KARŞI DESTEK İLKELERİ POLİTİKA BELGESİ

AMAÇ

Bu politika belgesinin amacı, cinsel taciz ve cinsel saldırıdan arınmış bir üniversite ortamının yaratılmasına yönelik Başkent Üniversitesi mensuplarının uyması gereken ilkeleri, alınması gereken önlemleri ve düzenlemeleri belirlemek ve tanımlamaktır.

Bu belgeyle, Başkent Üniversitesi, tüm üniversite bileşenlerinin cinsel taciz ve saldırı konusunda farkındalığının artması için çaba göstermeyi, bu tür olayların engellenmesini, bu tür iddialar ve şikâyetler söz konusu olduğunda etkin bir soruşturma ve yaptırım mekanizması işletmeyi taahhüt eder.

Bu belge, Türkiye'nin taraf olduğu Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne (CEDAW,1985), Kadınlara Karşı Şiddetin ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne (İstanbul Sözleşmesi, 2011), ulusal mevzuata ve Yükseköğretim Kurulu'nun 28.05.2015 tarihli Genel Kurul Kararı'na ve Yükseköğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Cinsel taciz ve cinsel saldırı, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan bir ayrımcılık ve şiddet biçimidir. Ayrıca, cinsel taciz ve saldırı, bir hak ihlali olmasının yanı sıra suç teşkil etmektedir.

Cinsel taciz ve saldırı, bireylerin öğrenim ve çalışma yaşamını olduğu kadar, duygusal, bedensel ve sosyal sağlığını da olumsuz etkileyebilir; birey ve toplum için çok ağır sonuçları olabilir. Hiyerarşik ilişkilerin hâkim olduğu kurumsal ortamlarda, tacize uğrayanların bunu dile getirmede yaşadıkları zorluklar nedeniyle, çoğu zaman taciz görünmez kılınmakta ve hem kişi hem de kurumsal ortam bu durumdan zarar görmektedir.

Bu politika belgesi, Başkent Üniversitesi'nde cinsel taciz ve saldırının yaşanmadığı bir ortamın yaratılmasına katkıda bulunmayı, bu tür olayları engellemeyi amaçlamaktadır.

Başkent Üniversitesi, bu politika belgesiyle üniversitenin tüm mensupları için eşitlikçi, cinsel taciz ve saldırıdan uzak bir öğrenme, çalışma ve yaşam ortamı sağlamayı; cinsel taciz ve saldırının hiçbir şekilde görmezden gelinmeyeceğini taahhüt eder. Ayrıca, Başkent Üniversitesi, cinsel taciz ve saldırı konusunda bireyleri bilgilendirmeyi ve mağdurlara destek vermeyi, cinsel taciz ve saldırıyla ilgili tüm iddia ve şikâyetleri etkin bir şekilde ele almayı taahhüt eder. Ancak, belgenin amacı, kişiler arasındaki ilişkileri sıkı bir disipline sokmak, rızaya dayalı ilişkileri önlemek, belirli bir cinsel ahlaki dayatmak, ifade özgürlüğünü ve özgür tartışma ortamını engellemek, cinsel içerikli her tür kişisel gerilim ve rahatsızlıkları resmi süreçlere dâhil etmek ve sert yaptırımlarla karşılamak değildir.

Başkent Üniversitesi bu amaçla, üniversite bünyesinde

- 1) Toplumsal cinsiyet ve cinsel yönelime dayalı şiddet, özellikle cinsel taciz ve saldırıya yönelik olarak şikâyetlerin yapılabileceği, destek mekanizmalarını devreye sokacak "Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Komitesi" oluşturulmasını;
- 2) Bu tür olaylarda, Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Komitesi'nin cinsel taciz ve saldırıya maruz kalan bireyin ikinci kez mağduriyetine yol açmayacak şekilde etkin ve hızlı bir soruşturma gerçekleştirmesini;

- 3) Üniversite yerleşkesi ve bağlı kurumları içerisinde cinsel taciz ve saldırıya karşı güvenli bir ortam yaratılması için (aydınlatma, ulaşım, güvenlik personeli vb.) önlemler alınmasını sağlar.

Cinsel Tacize ve Saldırıya Karşı Destek Komitesi,

BÜKÇAM ile işbirliği içinde çalışan; Komite Koordinatörü ve Komite üyelerinden oluşan bir mekanizma olarak düzenlenmiştir. Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Komitesi Rektör tarafından görevlendirilen ve konuyla ilgili farklı disiplinlerden oluşan üyelerden oluşur. Komite içinde mutlaka BÜKÇAM, Hukuk Fakültesi, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Uyg.ve Arş Merkezi (CEKAMER), Sosyal Hizmet Bölümü, Psikoloji Bölümü, Psikiyatri Bölümü, Sosyoloji, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık AD, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi, Hemşirelik, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Adli Tıp Bölümü'nü temsilen üyelerin yer alması uygundur.

Komitenin görevleri, cinsel taciz, saldırı, cinsel istismar ve misilleme iddialarını incelemek; gereken durumlarda ilgili acil tedbirleri almak için yetkili organlarla işbirliği yapmak; üniversitede cinsel taciz ve saldırıya karşı farkındalık yaratmak için bilgilendirme, eğitim, benzeri çalışmaları düzenlemek olarak belirlenmiştir. Komite'nin görevi soruşturma yapmak değil, cinsel taciz ve saldırı durumlarında sürecin doğru işlemesi ve mağdurun tekrar zarar görmesini engellemek üzere destek olmak ve ilgili destek mekanizmalarını harekete geçirmektir. Komite, şikâyetleri sonuçsuz bırakmamakla ve mağdurlara yönelik destek mekanizmalarını geliştirmekle sorumludur.

KAPSAM

Belgede yer alan ilkeler ve uygulamalar tüm üniversite bileşenlerini kapsar. Dolayısıyla, bu düzenleme, yer ve zaman sınırlaması olmaksızın, üniversite öğrencileri ve personelinin, üniversitede çalışan özel kişi ve işletme personelinin iş, eğitim ve öğretim ilişkileri nedeniyle bir arada buldukları bütün durumlara uygulanır. Politika belgesi, üniversite içinde meydana gelen olaylar ve üniversite bileşenleri arasında dışarıda meydana gelen ancak üniversite ortamına taşınan ya da akademik yaşama ve çalışma ortamına etkisi olan eylemleri kapsar.

Bu politika belgesiyle Başkent Üniversitesi, tüm cinsel taciz ve saldırı iddialarını değerlendirmeyi, soruşturmanın düzgün işleyişi ve/veya şikâyetçinin korunmasının gerektirdiği durumlarda ilgili mevzuata uygun olarak idari tedbirler almayı taahhüt eder.

Cinsel Taciz ve Saldırıya İlişkin Tanımlar

Cinsel Taciz: Cinsel taciz kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve rızaya dayalı olmayan, cinsel içerikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir.

Olayın gerçekleştiği ortama ve “bağlamına” göre, ısrarla tekrarlanan eylemler ya da bir tek eylem cinsel taciz olarak değerlendirilir. “Süreklilik” önkoşul değildir.

Cinsel taciz, taciz niteliğindeki hareketlerin yoğunluğuna ve niteliğine göre; basit taciz, sürekli taciz ve ağır taciz olmak üzere üçe ayrılır. Bu listeyle sınırlı olmamakla birlikte, aşağıdaki örnekler belirtilen cinsel taciz türlerini oluşturabilir:

1) Basit taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, ancak rahatsız edici, istenilmeyen ortamları yaratan hareketlerdir. Örneğin, laf atmak, cinsel içerikli şaka yapmak ve iltifatlarda bulunmak ya da argo sözcükler kullanmak, flört etmek için olağanın ötesinde ısrarcı davranışlarda bulunmak, pornografik materyal ile rahatsız etmek, kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak veya dedikodu üretmek.

2) Sürekli Taciz: Basit tacizin, uyarılara rağmen sürekli yapılması halinde söz konusu olur.

3) Ağır Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret ve benzeri fiillerle ortaya çıkan ve kişinin davranışlarını kontrol etmeye yönelik hareketlerdir. Kişinin mesleki ya da akademik otorite konumunu suiistimal etmesiyle ilgili olabileceği gibi, eşit statüde olanlar arasında da ağır taciz durumları gerçekleşebilir. Cinsel içerikli teklife uymadığı durumlarda kişinin öğrencilik, akademik ya da iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğinin, uyduğu takdirde ise hak etmediği kazançlar sağlanacağına açık olarak söylendiği veya ima yoluyla belirtildiği durumlarda da söz konusu olur.

Cinsel Saldırı: Cinsel saldırı, rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Cinsel saldırı iki biçimde ortaya çıkabilir:

- 1) Cinsel birleşme olmadan kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali,
- 2) Kişinin vücut dokunulmazlığının vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulmasıyla ihlal edilmesi,

Cinsel İstismar: 18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleri “çocuğun cinsel istismarı” olarak değerlendirilir.

Misilleme: Cinsel veya duygusal amaçlı girişim ve teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, örtülü olarak veya açıkça kişinin iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılması da bir taciz türü olarak değerlendirilir. Türk Ceza Kanunu’nda (TCK) bu tarz fiiller ve bir başkasının vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit edilmesi de cezalandırılmıştır.

(Not: Tanımlarda sözü edilen rızanın her türlü baskıdan uzak özgür iradeyle verilmiş ve sakatlanmamış (cebir, şiddet, tehdit, hile ve baskı gibi yöntemlerle) olması gerekir. Aksi halde geçerli bir rızadan söz edilemez.)

Dönüştürücü Adalet

Dönüştürücü adalet, bireysel ve toplumsal deneyimleri göz önünde bulundurarak şiddeti pekiştiren ve sürdüren bireysel ve sosyal koşulların dönüşümünü amaçlar. Dönüştürücü adalet mağdurun ihtiyaçlarını tam olarak anlamaya yöneliktir ve bulunacak çözümlere mağdurun yanında çevresi ve tacizde bulunduğu iddia edilen kişi ve onun çevresini de sürece dahil ederek ulaşılmaması hedefler. Dönüştürücü adalet yaklaşımı toplulukları dönüştürmek ve şiddeti mümkün kılan yapıları ortadan kaldırmak için bireysel ve sistemik şiddete aynı anda yanıt verecek hesap verebilirlik uygulamalarıyla zararı onarmaya çalışır. Bu tür çözüm yolları, durumun özelliğine göre Komite tarafından şikâyetçiye tavsiye edilebilir.

Ancak bu tür çözüm yolları, disiplin ve ceza soruşturması veya diğer hukuksal başvuru yolları üzerinde zamanaşımının durması ya da kesilmesi sonucunu doğurmayan, mevcut başvuru imkânlarına alternatif ya da bu yollara başvurmanın önkoşulu niteliğinde olmayan Üniversite içi bir çözüm yolu olarak öngörülmektedir. Dönüştürücü adalet arabuluculuk veya uzlaştırma demek değildir.

İLKELER

1. Gizlilik İlkesi

Üniversite, cinsel taciz iddialarının ele alınmasında, tüm aşamalarda başvuru sahibi kişi ve şikâyet edilen kişinin özel hayatlarının gizliliği ilkesine uygun davranır. Gizlilik ilkesi, ihtilaf halindeki kişilerin özel yaşamlarıyla ilgili ayrıntıların sosyal ortama taşınmadan çözüme kavuşturulabilmesi açısından önem taşımaktadır.

2. Özen Gösterme İlkesi

Üniversite, cinsel taciz iddiaları karşısında, tacize uğrayanın tekrar mağdur edilmesine yol açabilecek ve tarafların insan onurunu zedeleyebilecek her türlü davranıştan kaçınmak ve bu tür davranışların ortaya çıkmasını önlemek hususlarında dikkat ve özeni gösterir. Özellikle cinsel taciz ve saldırı iddialarıyla ilgili başvuru sürecinde bu ilke, mağdurun tekrar mağdur edilmemesini sağlamaya yöneliktir. Cinsel taciz ve saldırı iddialarının üstünü kapatan, soruşturma açılmasını engelleyen veya yeterince soruşturma yapmayan ilgililer hakkında soruşturma yapılmasını sağlar.

3. Güven İlkesi: Üniversite, gizlilik ve özen gösterme ilkelerine riayet ederek, tarafların güven duygusunu zedelemeyecek şekilde davranacaktır.

4. İvedilik İlkesi: Üniversite, cinsel taciz ve cinsel saldırı iddiaları karşısında vakit geçirmeden harekete geçilmesini sağlar.

Üniversite özellikle,

a. Söz konusu istenmeyen cinsel tavır ve yaklaşımlar, aralarında bir kurumsal hiyerarşi olan ve güç asimetrisi bulunan kişiler arasında meydana geldiğinde;

b. Bu durumun tacize uğrayan kişinin öğrenimini akademik veya idari kariyerini, istihdam durumunu olumsuz şekilde etkilediğinde;

c. İstenmeyen cinsel yaklaşımlar bir ödüllendirme veya misilleme, intikam alma aracı olarak kullanıldığında;

d. Bazı cinsel içerikli yaklaşımlar sıklık veya yoğunlukları nedeniyle kişinin öğrenim ya da çalışma ortamını ciddi şekilde bozduğunda, düşmanca, aşağılayıcı ve saldırgan bir ortam yarattığında ivedi ve aktif olarak hareket eder.

BEYAN VE DELLİLENDİRME

Cinsel taciz ve saldırı çoğu zaman iki kişi arasında geçen ve kanıtlaması zor olan bir olgudur ki bu durum, tacize uğrayanları suskun kalmaya itmekte ve dolayısıyla tacize uygun bir ortam yaratmaktadır. Bu belgeyle getirilen önleme mekanizmaları, açık kanıtların olmadığı durumlarda da daha bütünsel bir akıl yürütmeye olayın niteliğini anlama ilkesiyle işleyecektir. Ancak idari ve adli soruşturma süreçlerinde delillerin yetersiz olması nedeniyle oluşabilecek şüpheden dolayı tacize uğrayan kişilerin soruşturmada delil olarak kullanılacak değişik türden materyalleri hukuka uygun olmak koşuluyla toplama ve saklama konusunda hassas davranmaları önemlidir.

Kasıtlı Yanlış Beyanlar; Komiteye yapılan başvurular sonrası işletilen süreçte iddia sahibinin kasıtlı olarak yalan söylediğinin ve yanlış beyanlarda bulunduğu hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde kesin olarak anlaşıldığı durumlarda disiplin yaptırımını uygulanacaktır. Bu politika belgesi, üniversitenin tüm bileşenlerini cinsel taciz iddiaları üzerinden duygusal ve diğer kişisel hesaplaşmaların görülmemesi konusunda uyarır.

YAPTIRIM VE DESTEK

Bu Belge ile Başkent Üniversitesi,

Yukarıda açıklanan amaç, ilke ve öneriler çerçevesinde, Üniversite bileşenlerinin cinsel taciz ve saldırı konusunda farkındalığının artması ve bu tür olayların engellenmesi için çaba göstermeye, bu tür iddialar ve şikâyetler söz konusu olduğunda etkin bir soruşturma ve yaptırım mekanizması işletmeye hazır olduğunu, kamuoyuna duyurur.